

Handläggare
Sara Nilsson
Telefon: 08-50828934

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2022-04-26, p. 18

Trafikförändringar i SL-trafiken 2022/2023 (T23)

Remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2022/303

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Översända nämndens svar till kommunstyrelsen.
3. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikförvaltningen har skickat förslag på trafikförändringar i SL-trafiken för 2022/2023. Remissen är en del av den dialog som trafikförvaltningen har med kommunerna inom det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Trafikförvaltningen önskar kommuners synpunkter på förslagen och dess prioriteringar. Miljöförvaltningen ser positivt på att kollektivtrafiken anpassas efter efterfrågan och att studier görs för öka efterfrågan. Förvaltningen ser även positivt på att trafikförvaltningen har dialog med kommunen inom ramen för kommunens planarbete och förutsätter att trafikförvaltningen deltar i remisser redan i ett tidigt skede. Förvaltningen vill lyfta vikten av att planerade trafikavstängningar i ett tidigt skede stäms av med den regionala trafikgruppen och att indragning av linjer ska ske med försiktighet och föregås av en analys av alternativ resväg. Vid omdragning av busslinjer/nya busslinjer bör miljö- och hälsoaspekter som buller och vibrationer beaktas. Förvaltningen vill även belysa vikten av att god tillgänglighet finns till naturområden och fritidsanläggningar.

Bakgrund

Trafikförvaltningen har påbörjat arbetet med trafikförändringar i SL-trafiken inför tidtabellsskifte i december 2022 (T23). Detta arbete innefattar både utökning och reducering av trafiken samt omfördelningar.

Trafikförvaltningen har skickat förslag på trafikförändringar i SL-trafiken för 2022/2023 på remiss till Stockholms stad.

Kommunstyrelsen har i sin tur remitterat ärendet till miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) och flera andra nämnder.

Kommunstyrelsen önskar svar senast den 29 april 2022, vilket innebär att ärendet behöver justeras omedelbart.

Förslaget består av en bruttolista med förslag avseende bland annat linjestreckningar, turtäthet och trafikeringstid för T22. I dokumentet finns även Trafikförvaltningens inriktning för pendel- och regional-tågstrafiken för T24 och framåt. Bruttolistan har tagits fram i samarbete med trafikutövarna och bygger bland annat på kommunala bebyggelseplaner, resandestatistik samt input från kommunerna inom ramen för trafikförvaltningens kommundialog.

I underlaget framgår det att ytterligare utredning av förslagen kommer att göras innan beslut om eventuellt genomförande tas. Alla förslag kommer inte kunna genomföras. Trafikförvaltningen önskar kommuners synpunkter på förslagen och dess prioriteringar utifrån den kunskap, erfarenhet och lokalkännedom som finns i kommunerna.

Remissen är en del av den dialog som trafikförvaltningen har med kommunerna inom det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Det regionala trafikförsörjningsprogrammet är regionens viktigaste styrdokument för kollektivtrafikens utveckling. Under 2017 beslutade landstingsfullmäktige om ett reviderat trafikförsörjningsprogram där långsiktig hållbarhet är ledordet. Programmet pekar ut de långsiktiga målen för kollektivtrafiken som alla aktörer i regionen ska arbeta mot tillsammans. Det omfattar både upphandlad och kommersiell trafik och rör alla trafikslag, såväl buss- och spårtrafik som färdtjänst och kollektivtrafik på vatten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Spårtrafik

För spårtrafik beskrivs ett par trafikavstängningar. Förvaltningen vill lyfta vikten av att dessa i ett tidigt skede stäms av med den regionala trafikgruppen så att projekten kan samordnas med andra

trafikstörande arbeten i kommunen och länet. Den regionala trafikgruppen består bland annat av Trafikverket, Trafikförvaltningen och trafikkontoret i Stockholms stad.

Det framgår att resenärer vid de planerade avstängningarna av spårtrafiken kommer att hänvisas till ersättningstrafik. När det gäller avstängning av tunnelbana hänvisas det i flera fall till andra Tunnelbanelinjer, men för tunnelbanespåret mellan Fruängen och Västertorp framgår det inte vilken sorts ersättningstrafik som planeras. Förvaltningen förutsätter att sträckan ersätts av busstrafik.

Busstrafik

De föreslagna förändringarna i busstrafiken innefattar tätare busstrafik på somliga linjesträckningar och glesare på andra samt ändrade linjesträckningar, indragna linjer och ändrad nattrafik.

Förslagen på indragna linjer och delsträckor motiveras med lågt resande och att sträckorna trafikeras av andra buss- eller spår linjer. Miljöförvaltningen anser att indragning av linjer ska ske med försiktighet och föregås av en analys av alternativ resväg i händelse av trafikstopp eller reducerad trafik i t.ex. tunnelbanan. Vidare vill förvaltningen understryka att det är viktigt att beakta miljö- och hälsoaspekter, som buller och vibrationer, vid analyser av omdragning av busslinjer/nya busslinjer. Detta gäller särskilt vid utökad trafik nattetid kl. 22-06.

Anpassning av trafik

Förvaltningen ser positivt på att kollektivtrafiken anpassas efter efterfrågan och att studier görs för att på sikt införa trafikförändringar som kan leda till ökad efterfrågan. Genom att förenkla för bilpendlare att resa kollektivt bidrar det till positiva miljöeffekter för klimatet, utsläpp av luftföroreningar och trafikbuller.

Förvaltningen ser även positivt på att trafikförvaltningen har dialog med kommunen inom ramen för kommunens planarbete och andra specifika projekt och utredningar. Förvaltningen förutsätter att trafikförvaltningen även deltar i remisser av förslag till ny bebyggelse och redan i tidigt skede bedömer möjligheterna att i framtiden kunna trafikera/erbjuda kollektivtrafik när bebyggelsen är på plats. Detta kan ha betydelse för var någonstans ny bebyggelse bör lokaliseras. Det har även betydelse för hur nya resmönster etableras hos de som flyttar in i de nya områdena.

Trafikförvaltningen bör starta/bedriva tät kollektivtrafik i nya områden redan när första invånaren flyttar in. Detta betyder att Region Stockholm behöver ta höjd för överkapacitet i ett inflyttningsskede, men på detta sätt säkrar resenärsunderlag för hög

kapacitet i kollektivtrafiken när området växer. Idag sker det motsatta. Det är olyckligt och leder med stor sannolikhet till att kollektivtrafiken inte når lika höga resandandelar som den hade gjort med en tidig närvaro och hög kapacitet.

Tillgänglighet

Stockholms stad arbetar aktivt för att förbättra tillgängligheten i och till stadens naturområden. Det innebär att alla stockholmare oavsett ålder, funktionsförmåga eller socioekonomiska förutsättningar ska kunna utöva friluftaktiviteter, inom ett rimligt avstånd från sitt hem, oavsett var man bor. Vistelse i naturen i sig är hälsofrämjande.

Möjligheter att ta sig till stadens natur med kollektivtrafiken har stor betydelse för tillgängligheten. Det finns goda möjligheter att ta sig till de flesta större naturområden via tunnelbanenätet, men några områden skulle få en betydligt bättre tillgänglighet med en tätare busstrafik. Under corona-pandemin ökade antalet besök i stadens alla naturområden väsentligt. Det ökade besöksstrycket håller fortfarande i sig om än inte på samma nivåer som våren 2020. Det skapar ett stort tryck på områdenas besöksparkeringar då många väljer att ta egen bil. Tätare bussturer till de naturområden som idag saknar goda förbindelser med tunnelbana skulle öka tillgängligheten och underlätta för fler att ta sig dit.

Förvaltningen anser att en kartering av bussturer fördelat över sommar och vinter till respektive naturområde vore lämpligt för att ta reda på vilka områden som har mest behov av tätare turer. Som exempel vore det dock fördelaktigt om buss 180 till Orhem i Flatens naturreservat får tätare turer på befintlig sträcka, under helger, samt perioden maj till oktober då området frekvent används som utflyktsmål för förskolor i Skarpnäck. Aktuell besöksstatistik från området visar på en markant ökning av besökare de senaste åren. Besöksstrycket är fortsatt högt jämfört med före pandemin. Vidare anser förvaltningen att det vore fördelaktigt med tätare busstrafik till Ågesta friluftsområde i försök att ändra besökarnas bilvanor till området.

En teknisk förbättringsåtgärd som skulle öka tillgängligheten är en framtida möjlighet att hitta stadens naturreservat och större naturområden i SL-appen utan att behöva ange en adress. För personer som är beroende av färdtjänst skulle det också underlätta och öka tillgängligheten att komma ut i naturen om det fanns möjlighet att beställa resor till punkter som saknar gatuadress. Dessa åtgärder skulle bidra till att uppfylla Trafikförsörjningsprogrammets övergripande mål att kollektivtrafiken ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet genom att skapa tillgänglighet till arbete, service och fritidsaktiviteter utifrån olika behov och förutsättningar.

Utöver naturområden anser förvaltningen att det även är viktigt med god tillgänglighet till stadens fritidsanläggningar som t.ex. idrottshallar. Dels med anledning av att fler då skulle ha möjlighet att ta sig till anläggningarna men också för att fler barn då på egen hand skulle kunna ta sig kollektivt till anläggningarna och på så sätt minska trafikbelastningen på stadens gator, särskilt intill dessa anläggningar. Minskad trafikbelastning vore positivt både ur miljö- och säkerhetssynpunkt.

Bilagor

Bilaga Trafikförändringsremiss T23